

HRVATSKI glasnik

Godina XX, broj 32

12. kolovoza 2010.

cijena 100 Ft

Foto: Bernadeta Blažetin

Festival gibanica

Komentar

Gdo je Hrvat?

Izbori škriplju na pragu. U ovu dob i tisak većinskoga naroda s većim elanom se obrne k manjinam. Piše se o etnobiznisu, hitaju se pretpostavke, sumljivo je povećanje broja Rumunjov, Armenov i Ciganov, a ja se pitam, med našimi redi ne rom-pota ta pojava? Trenutačno nikako se ne određuje i ne postoji regula za to jesu li pravi birači ki se javu na registriranju popisa hrvatskih biračev. To je u jednom tradicionalnom hrvatskom naselju notarušu još morebit poznato ki pripadniki slišu jednoj ali drugoj manjini, ali u jednom gradu ki će to kontrolirati? Da se ni slučajno ne dogodi da neki takozvani Hrvati istisnu sa svojimi glasi starosjedioce, na ke kasnije i lako pozabu. Primjer je poznat i u Gradišću. Na popisu registrirana imena za izbore će se zniti, ali ostaju zastupniki, od nas birani predstavniki. Jur najpr se pitam, kakova je jedna hrvatska zajednica ka za svojega peljača more izabrati samo jednoga Ugra komu, naravno, jezik zastupljene mase ne leži? Kakova je ta Hrvatska manjinska samouprava ka med svojimi kotrigi nima nijednoga zastupnika ki bi se znao pominati po hrvatski? Kakovo je to političko tijelo Hrvatov koje već troši na feštu, folklorijadu i izlet, putovanje u inozemstvu i na naticanji označena shodišća nego na jezični tečaj, na potporu svoje školske dice? Kako se zna postaviti takozvani funkcionar pred svoje birače kad doputuje gost iz Hrvatske, a najpr rivlje školovane ljude iz drugih sel da ga primu jer da je njegov jezični stupanj nedoličan? Kakov je to zastupnik ki stavi ruku na srce pod hrvatskom himnom, a da nismo ga nigdar čuli da bi bio znao u stvarnosti skupastaviti jednu jedinu poštenu hrvatsku rečenicu? Kakovi su nam političari ki za jezik komunikacije radje hasnuju ugarski jezik nego materinski rič, a nje bičevati zavolj toga, ali ne daj bože zbog nekih drugih falingov, vriskajuć i bezobrazni grih je do neba? Još jednoč i iznova na nami stoji ki i na kom fundamentu, a i s kakovim pravom će naše interese zastupati u krovnoj nam organizaciji i na lokalnoj razini. Ki kako će s nami pirovati, na kom jeziku. Meni je Hrvat on ki govori hrvatski jezik, ki govori jezik svojih predakov, a hrvatski zastupnik bi morao u tom najpr hoditi, peldu pokazati i pravoda interese svojih biračev zastupati na materinskom jeziku. A još i slučajno ne dojde u obzir da nam negdo prsa tuče s tim da su mu dida i staramajka zakopani u Hrvatskoj, a s hrvatskim se teško ali nikako ne barata. Ali da se kaže: imam osnovni ali sridnji stupanj jezičnoga ispita (to je sad jako u modi), a govor, oprost mi bože, u stvarnosti ide kot kad bi sikiru hitili u vodu na plivanje.

Simo spada i istinska štorica što se zgodala pred kratkim s jednom mojom prijateljicom ka je ovako povidala susret Hrvatice i Ugriće.

– Javila sam se u Hrvatski klub – je rekla Ugrića. – Kako to? – je pitala začudjeno Hrvatica. – Znaš, udovica sam, pak ovako mi neće biti dosadno. Dali su mi neki formular, a ja sam ga ispunila, sad sam Hrvatica. – A za koga ćeš glasati? – pita dalje Hrvatica. – U tom će mi biti opet na pomoć – odgovorila je „Hrvatica u izlogu“.

Živa pelda, i to je nek jedna. Ima ih još, a bome iritirajuće! A sad dar neka mi negdo veli jur gdo je danas Hrvat u Ugarskoj? I dokle će ovo ovako dalje ići? Prez jezika, prez odgovornosti i prez pameti, ali ipak s pameću. Svisno i najpr isplanirano!

-Tih-

„Glasnikov tjedan“

„O lijepa, o draga, o slatka slobodo“, pjevao je Gundulić, i ispjevao ponajljepše stihove o slobodi na hrvatskom jeziku. „Dar u kom sva blaga višnji nam Bog je do.“ Hrvatski narod i hrvatska država, hrvatski državljanji 5. kolovoza slavili su 15. obljetnicu Dana pobjede i Domovinske zahvalnosti, obljetnicu vojno-redarstvene

akcije Oluja, sjećajući se najsjajnije pobjede Hrvatske vojske nad politikom agresije i okupacije. Jer devedesetih godina dvadesetoga stoljeća građani Hrvatske stvorili su i obranili hrvatsku državu. Prije petnaest godina helikopteri su letjeli nad našom kućom i vozili ranjene i u zadarsku bolnicu. Moj dvogodišnji sin, nažalost, bio je u njoj jer je dehidrirao, pokvarivši želudac u tim ljetnim kolovoskim danima. Dug je bio put od Pečuha do Sukošana, zaobilazan jer se nije moglo prometovati preko Maslenice, kupati se u Karinskome moru. Nedaleko od Zadra bio je okupirani teritorij. Ni u vinogradu što ga je zasadio svojim rukama, moj otac nije bio već nekoliko godina, a svega je osam kilometara daleko

od naše kuće. Sjećam se i ovoga u povodu petnaeste obljetnice slavljenja Oluje i lepršanja zastave. Ona je bila za sve nas pobjeda nad silama koje su naglo došle i zauzele ono što nikada nije bilo njihovo. Hrvatska je 5. kolovoza proslavila Dan hrvatskih branitelja, ljudi koji su prije 15 godina bili spremni stati na branik slo-

bode... Vjerojatno su išli poneseni mišlju iz Dubrave: „sva srebra, sva zlata, svi ljudski životi ne mogu biti plata tvoj čistoj ljepoti.“ Puno se toga promijenilo otprije petnaest godina, brzinom koju je teško pratiti i shvatiti. Ali kako iščitavam i u mnogobrojnim kolumnama i komentarima, sukus je u riječi sloboda. Sloboda znači otići u svoje polje i ubrati svoju smokvu, putovati po svojoj cesti i prijeći svoj most... Za drugu stranu Oluja je zločin koji se nikada ne smije zaboraviti, izjavio je predsjednik Republike Srbije Boris Tadić. Za hrvatski narod i Hrvate ma gdje oni bili u svijetu, pa i u Mađarskoj, vjerujem kako je Oluja značila i znači slobodu.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA

Ustoličen novi predsjednik Republike Pál Schmitt

U petak, 6. kolovoza, u Budimpešti je upriličeno ustoličenje novog predsjednika Republike Mađarske Pála Schmitta, na kojem su uz članove Vlade i druge visoke državne dostojanstvenike sudjelovali i predstavnici povijesnih crkava.

Zajedničkog kandidata FIDESZ-KDNP Mađarski je parlament na sjednici 29. lipnja izabrao za Predsjednika Republike tajnim glasovanjem već u prvom krugu, pošto je dobio 263 glasa.

Svečanost je započela unošenjem povijesnih zastava i pjevanjem himne, nakon čega su održani prigodni govori i kulturni program.

Četvrti predsjednik Republike Mađarske nakon demokratskih promjena 1989. godine, pohvalnim se riječima osvrnuo na rad svojih prethodnika jer, kako reče, zahvaljujući njima još i danas dostojanstvena je uloga biti predsjednikom Republike. Kao predsjednik Republike želi ispuniti ulogu ravnoteže, a ne protuteže. Svim snagama zalagat će se za donošenje zakona koji će odražavati interese i volju naroda. Nije želio objaviti program, nego, kako reče, želi pružiti

ruku podrške ljudima i sudjelovati u programima koji se zalažu za uzdizanje. Pri tome je posebno istaknuo podršku čje materinskog jezika i športa.

On je istovremeno istaknuo i važnost očuvanja jedinstva mađarske nacije koja broji 15 milijuna, izrazivši da će poticati prekogranične Mađare da iskoriste mogućnosti dvostrukog državljanstva.

Predsjednik Republike na odlasku László Sólyom već je prije izjavio da neće sudjelovati na ustoličenju. Dan ranije u Sándorovoj palači obavljena je i primopredaja tijekom koje je izjavio da će podupirati novoga predsjednika i stajat će uvijek pokraj njega „kao nevidljiv predsjednik“.

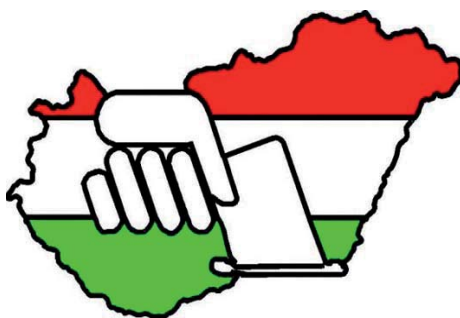

sb

Izbori zastupnika manjinskih samouprava 2010

Još 2002. godine zastupnike manjinskih samouprava u Mađarskoj mogli su birati svi mađarski državljani koji imaju pravo glas na izborima za mjesne i manjinske samouprave i načelnike. Zakonodavac 2006. godine donosi promjenu izbornog zakona, po kojem manjinske zastupnike mogu birati tek oni mađarski državljani s pravom glasa koji se u zakonskom roku u izbornoj godini, od 1. lipnja do 15. srpnja, temeljem dobivene obavijesti (koju dobiju svi birači s pravom glasa u Mađarskoj) upišu u manjinske biračke popise, trinaest zakonom priznatih nacionalnih i etničkih manjina.

Birač se može upisati tek u jedan manjinski birački popis. Pošto je istekao rok upisa u biračke popise, izbori za manjinsku samoupravu mogu se održati u naseljima u kojima na biračkom popisu ima 30 upisanih birača, ako ima (2006. trebalo je biti najmanje pet manjinskih kandidata) 2010. najmanje četiri manjinska kandidata (zakonska promjena iz 2010. godine). Kandidate mogu postavljati tek manjinske civilne organizacije, od kojih one nakon manjinskih izbora mogu sastavljati državnu listu za sastav Hrvatske državne samouprave i županijske liste za sastav hrvatskih županijskih samouprava koje su na državnoj odnosno županijskoj razini osvojile najmanje deset posto od ukupnoga broja izabranih zastupnika. Godine 2006. iz državnih se tijela vitlalo parolom kako manjinske samouprave mogu utemeljiti isključivo pripadnici manjina. Nitko ne provjerava da je li pripadnik manjinske zajednice onaj tko se upisuje u manjinski birački popis (bilo koji građanin se može upisati, upis nije javan, pravo na uvid imaju samo izborni ured, izborni odbor i sud...). Mnogi su bili skeptični te su 2006. izjavljivali kako neće Hrvati moći utemeljiti ni 107 manjinskih samouprava, koliko su to učinili 2002. godine. Utemeljili su ih 115 od kojih su se po informacija Hrvatskog glasnika u međuvremenu dvije ugasile (Izvar, Erd). Utemeljili su šest županijskih (glavnogradsku hrvatskih samouprava i Hrvatsku državnu samoupravu s 39 zastupnika (sljedeći sastav HDS-a temeljem zakonske odredbe imat će 29 zastupnika), svi osim jednog s liste Saveza Hrvata u Mađarskoj. I taj jedan pokazao je koliko je moguće ići iznad zakonom propisanih okvira i koliko je politika stvar trenutka i trenutnih interesa. Godine 2006. u hrvatske biračke popise u 170 naselja Mađarske bilo je upisano 11 093 glasača, a na izborima utemeljeno je 115 hrvatskih manjinskih samouprava. Od toga 33 u Baranji, 17 Budimpešti, Boršodskoj 1, Čongradskoj 1, Fejerskoj 3, u Đursko-mošonsko-šopronskoj 10, Peštanskoj 4, Šomođskoj 12, Željeznoj 11, Zalskoj 12, Bačko-kiškunskoj županiji 13... Završeni su upisi u hrvatske biračke popise 2010. godine, za izbore koji će se održati 3. listopada. Sveukupno u Mađarskoj u 186 naselja 11 571 građana s pravom glasa upisalo se u hrvatske biračke popise. Po tim podacima na izborima 3. listopada u 128 naselja (ima najmanje 30 upisanih birača što je prag za

pokretanje izbora za manjinsku samoupravu u pojedinom naselju, okrugu i postavljanje manjinskih kandidata) moći će se birati manjinski zastupnici i pokrenuti utemeljenje manjinskih samouprava nakon uspješno provedenih izbora.

Od 11 571 birača njih 3264 upisano je u biračke popise u Baranjskoj županiji, u Željeznoj 1970, Bačko-kiškunskoj 1586, Đursko-mošonsko-šopronskoj 1106, Šomođskoj 1021 Zalskoj 983, Budimpešti 692, Peštanskoj 452... Ukupan je broj manjinskih glasača upisanih u manjinske biračke popise 2010. godine 228 084 birača, od čega 133 514 Cigana, 46 627 Nijemaca, 12 280 Slovaka, 11 571 Hrvata, 5 277 Rumunja, 4 228 Rusina...

U odnosu na 2006. godinu najviše novih manjinskih samouprava može biti utemeljeno u Baranjskoj županiji: 41 (osam više nego 2006. g.), Bačko-kiškunskoj 15 (dvije više nego 2006. g.), Šomođskoj 14 (četiri više nego 2006. g.) Budimpešti 13 (četiri manje nego 2006. g.), Željeznoj 12 (jedna više nego 2006. g.) Zalskoj 12, Đursko-mošonsko-šopronskoj 10, Peštanskoj 4, Fejerskoj 3, Boršodsko-abujsko-zemplenskoj 2, Čongradskoj 1, Bekeškoj 2, Tolni 1.

Najviše birača u hrvatske biračke popise upisano je u Martincima 726 (2006. g. bilo ih je 430), Petrovom Selu 532, (2006. g. 591), Dušniku 387 (2006. g. 242), Nardi 270 (2006. g. 283), Bizonji 282 (2006. g. 252), Pečuhu 264 (2006. g. 234).

Uočljive brojke razlika i negativni trend u odnosu na broj upisanih hrvatskih birača u godini 2006. i 2010. možemo slijediti u ovim naseljima: Kemlja 110 (2006. g. 308) upisanih birača, Santovo 134 (2006. g. 223), Kaniža 142 (2006. g. 219), Serdahel 83 (2006. g. 170); Koljnof 261 (2006. g. 360), Hrvatski Židan 245 (2006. g. 268).

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – Kako nas je izvijestio predsjednik HDS-a Mišo Hepp, iduća redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave bit će 18. rujna 2010. godine u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske „Zavičajju” u Vlačićima na otoku Pagu. Za sastanak predlaže ovaj dnevni red:

1. Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine; izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao; izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik.

Referent: Mišo Hepp, predsjednik

a) Izvješća zamjenika predsjednika.

Referenti: Đuso Dudaš, Matija Šmatović

2. Financijsko izvješće Hrvatske državne samouprave i ustanova za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2010. godine.

Referenti: Predsjednik i ravnatelj

a) Financijsko izvješće Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2010. godine.

Referent: Joso Šibalin, ravnatelj

b) Financijsko izvješće Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2010. godine.

Referent: dr. Ernest Barić, ravnatelj

c) Financijsko izvješće Muzeja sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2010. godine.

Referent: Štefan Dumović, ravnatelj

d) Financijsko izvješće Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2010. godine.

Referent: Tibor Radić, ravnatelj

e) Financijsko izvješće Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe za razdoblje od 1. lipnja do 30. lipnja 2010. godine.

Referent: Mišo Šarošac, voditelj ustanove

3. Priprema programa Državnoga hrvatskog dana. Referent: Marija Vargović, predsjednica Odbora za kulturu i vjerska pitanja

4. Donošenje odluke o izdavanju rukopisa na hrvatskom jeziku, pristiglih na HDS-ov natječaj. Referent: Marija Vargović, predsjednica Odbora za kulturu i vjersku djelatnost

5. Donošenje odluke o raspisivanju natječaja za dodjelu državne stipendije za studente (visoka škola, fakultet). Referent: Gabor Győrfvári, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje

6. Informacije o Mađarsko-hrvatskom i Hrvatsko-mađarskom rječniku.

Referent: Čaba Horvath, ravnatelj Croaticae

7. Razno.

Zatvorena sjednica

Za sastanak predlaže ovaj dnevni red:

1. Donošenje odluke o dodjeli odličja Hrvatske državne samouprave u povodu "Dana Hrvata" 2010. godine. Referenti: predsjednici odbora

2. Donošenje odluke o dodjeli stipendije učenicima srednjih škola. Referent: Gabor Győrfvári, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje

3. Donošenje odluke o imenovanju ravnatelja Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj.

Referent: Mišo Hepp, predsjednik.

Podaci Državnog izbornog povjerenstva o broju upisanih birača u hrvatske manjinske biračke popise u 186 naselja Mađarske

Županija	Naselje	Broj birača	Županija	Naselje	Broj birača	Županija	Naselje	Broj birača
BUDAPEST	<u>Budapest II.ker.</u>	48	BARANYA	<u>Szederkény</u>	44	PEST	<u>Lórév</u>	1
BUDAPEST	<u>Budapest III.ker.</u>	6	BARANYA	<u>Szemely</u>	89	PEST	<u>Pomáz</u>	1
BUDAPEST	<u>Budapest IV.ker.</u>	38	BARANYA	<u>Szentlőrinc</u>	40	PEST	<u>Pócsmegyer</u>	1
BUDAPEST	<u>Budapest V.ker.</u>	34	BARANYA	<u>Szigetvár</u>	43	PEST	<u>Százhalombatta</u>	40
BUDAPEST	<u>Budapest VI.ker.</u>	5	BARANYA	<u>Szőkéd</u>	34	PEST	<u>Szentendre</u>	62
BUDAPEST	<u>Budapest VII.ker.</u>	33	BARANYA	<u>Vajszló</u>	43	PEST	<u>Szigetszentmiklós</u>	1
BUDAPEST	<u>Budapest VIII.ker.</u>	13	BARANYA	<u>Versend</u>	65	PEST	<u>Tóalmás</u>	1
BUDAPEST	<u>Budapest IX.ker.</u>	24	BÁCS-KISKUN	<u>Baja</u>	168	PEST	<u>Tököl</u>	197
BUDAPEST	<u>Budapest X.ker.</u>	49	BÁCS-KISKUN	<u>Bácsalmás</u>	75	SOMOGY	<u>Barcs</u>	161
BUDAPEST	<u>Budapest XI.ker.</u>	60	BÁCS-KISKUN	<u>Bácsbokod</u>	64	SOMOGY	<u>Bolhó</u>	45
BUDAPEST	<u>Budapest XII.ker.</u>	48	BÁCS-KISKUN	<u>Bátya</u>	86	SOMOGY	<u>Darány</u>	58
BUDAPEST	<u>Budapest XIII.ker.</u>	41	BÁCS-KISKUN	<u>Csávoly</u>	109	SOMOGY	<u>Drávatamási</u>	60
BUDAPEST	<u>Budapest XIV.ker.</u>	43	BÁCS-KISKUN	<u>Csikéria</u>	62	SOMOGY	<u>Fonyód</u>	1
BUDAPEST	<u>Budapest XV.ker.</u>	34	BÁCS-KISKUN	<u>Dusnok</u>	387	SOMOGY	<u>Garnás</u>	36
BUDAPEST	<u>Budapest XVII.ker.</u>	6	BÁCS-KISKUN	<u>Felsőszentiván</u>	58	SOMOGY	<u>Heresznye</u>	47
BUDAPEST	<u>Budapest XVIII.ker.</u>	97	BÁCS-KISKUN	<u>Gara</u>	115	SOMOGY	<u>Kaposvár</u>	80
BUDAPEST	<u>Budapest XIX.ker.</u>	57	BÁCS-KISKUN	<u>Hercegszántó</u>	134	SOMOGY	<u>Kastélyosdombó</u>	37
BUDAPEST	<u>Budapest XX.ker.</u>	3	BÁCS-KISKUN	<u>Kalocsa</u>	104	SOMOGY	<u>Lakócsa</u>	103
BUDAPEST	<u>Budapest XXI.ker.</u>	1	BÁCS-KISKUN	<u>Katymár</u>	61	SOMOGY	<u>Mesztegnyő</u>	1
BUDAPEST	<u>Budapest XXII.ker.</u>	50	BÁCS-KISKUN	<u>Kecskemét</u>	68	SOMOGY	<u>Nagyatád</u>	37
BUDAPEST	<u>Budapest XXIII.ker.</u>	2	BÁCS-KISKUN	<u>Mélykút</u>	1	SOMOGY	<u>Potony</u>	125
BARANYA	<u>Aranyságadány</u>	32	BÁCS-KISKUN	<u>Tompa</u>	47	SOMOGY	<u>Somogyszob</u>	1
BARANYA	<u>Belvárdgyula</u>	2	BÁCS-KISKUN	<u>Vaskút</u>	47	SOMOGY	<u>Szentborbás</u>	57
BARANYA	<u>Birján</u>	38	BÉKÉS	<u>Békéscsaba</u>	1	SOMOGY	<u>Szulok</u>	1
BARANYA	<u>Bóly</u>	1	BORSOD-A.-Z.	<u>Abaujszántó</u>	34	SOMOGY	<u>Tótújfalú</u>	122
BARANYA	<u>Drávafok</u>	59	BORSOD-A.-Z.	<u>Emőd</u>	1	SOMOGY	<u>Vízvár</u>	49
BARANYA	<u>Drávakeresztúr</u>	50	BORSOD-A.-Z.	<u>Miskolc</u>	38	SZABOLCS-SZ.-B.	<u>Nyíregyháza</u>	1
BARANYA	<u>Drávasztára</u>	69	BORSOD-A.-Z.	<u>Sajóbabony</u>	3	TOLNA	<u>Csibrák</u>	1
BARANYA	<u>Felsőszentmárton</u>	726	CSONGRÁD	<u>Deszk</u>	1	TOLNA	<u>Dombóvár</u>	37
BARANYA	<u>Gyód</u>	1	CSONGRÁD	<u>Hódmezővásárhely</u>	1	TOLNA	<u>Szekszárd</u>	4
BARANYA	<u>Harkány</u>	68	CSONGRÁD	<u>Szeged</u>	111	VAS	<u>Bük</u>	44
BARANYA	<u>Hegyszentmárton</u>	35	CSONGRÁD	<u>Zsombó</u>	2	VAS	<u>Csepreg</u>	44
BARANYA	<u>Homorúd</u>	1	FEJÉR	<u>Dunaújváros</u>	78	VAS	<u>Felsőcsatár</u>	166
BARANYA	<u>Ipacsfa</u>	3	FEJÉR	<u>Enying</u>	1	VAS	<u>Gyöngyösfalu</u>	4
BARANYA	<u>Kásád</u>	49	FEJÉR	<u>Ercsi</u>	135	VAS	<u>Horvátlövő</u>	42
BARANYA	<u>Kátoly</u>	59	FEJÉR	<u>Fehérvárcsurgó</u>	1	VAS	<u>Horvátzsidány</u>	245
BARANYA	<u>Keszű</u>	35	FEJÉR	<u>Ivácsa</u>	1	VAS	<u>Kőszeg</u>	194
BARANYA	<u>Komló</u>	61	FEJÉR	<u>Kulcs</u>	1	VAS	<u>Narda</u>	270
BARANYA	<u>Kozármisleny</u>	46	FEJÉR	<u>Székesfehérvár</u>	37	VAS	<u>Ólmod</u>	43
BARANYA	<u>Kökény</u>	83	GYŐR-M.-S.	<u>Bezenye</u>	282	VAS	<u>Peresznye</u>	100
BARANYA	<u>Kölked</u>	32	GYŐR-M.-S.	<u>Fertőhomok</u>	50	VAS	<u>Sé</u>	12
BARANYA	<u>Lánycsók</u>	56	GYŐR-M.-S.	<u>Győr</u>	68	VAS	<u>Szentpéterfa</u>	532
BARANYA	<u>Lothárd</u>	52	GYŐR-M.-S.	<u>Harka</u>	2	VAS	<u>Szombathely</u>	238
BARANYA	<u>Magyarsarlós</u>	53	GYŐR-M.-S.	<u>Hidegség</u>	39	VAS	<u>Torony</u>	36
BARANYA	<u>Majs</u>	30	GYŐR-M.-S.	<u>Kimle</u>	110	VESZPRÉM	<u>Tapolca</u>	2
BARANYA	<u>Mohács</u>	154	GYŐR-M.-S.	<u>Kópháza</u>	261	VESZPRÉM	<u>Veszprém</u>	1
BARANYA	<u>Monyoród</u>	32	GYŐR-M.-S.	<u>Mosonmagyaróvár</u>	70	ZALA	<u>Becsehely</u>	73
BARANYA	<u>Nagydobsza</u>	35	GYŐR-M.-S.	<u>Pereszteg</u>	1	ZALA	<u>Belezná</u>	48
BARANYA	<u>Nagykozár</u>	62	GYŐR-M.-S.	<u>Sopron</u>	61	ZALA	<u>Fityeház</u>	41
BARANYA	<u>Nagynyárád</u>	33	GYŐR-M.-S.	<u>Sopronhorpács</u>	37	ZALA	<u>Keszthely</u>	2
BARANYA	<u>Nagypeterd</u>	1	GYŐR-M.-S.	<u>Und</u>	125	ZALA	<u>Letenye</u>	41
BARANYA	<u>Olasz</u>	45	HAJDÚ-BIHAR	<u>Debrecen</u>	1	ZALA	<u>Molnári</u>	89
BARANYA	<u>Pellérd</u>	2	JÁSZ-N.-SZOLNOK	<u>Jászberény</u>	1	ZALA	<u>Murakeresztúr</u>	134
BARANYA	<u>Pécs</u>	264	JÁSZ-N.-SZOLNOK	<u>Kunszentmárton</u>	1	ZALA	<u>Nagykanizsa</u>	142
BARANYA	<u>Pécsudvard</u>	47	KOMÁROM-E.	<u>Oroszlány</u>	1	ZALA	<u>Petrivente</u>	42
BARANYA	<u>Pécsvárad</u>	1	KOMÁROM-E.	<u>Tatabánya</u>	1	ZALA	<u>Semjénháza</u>	85
BARANYA	<u>Pogány</u>	100	PEST	<u>Budaörs</u>	3	ZALA	<u>Szepetnek</u>	92
BARANYA	<u>Sellye</u>	131	PEST	<u>Csobánka</u>	1	ZALA	<u>Tótszentmárton</u>	104
BARANYA	<u>Siklós</u>	52	PEST	<u>Dány</u>	1	ZALA	<u>Tótszerdahely</u>	83
BARANYA	<u>Sósvertike</u>	30	PEST	<u>Dunaharaszti</u>	1	ZALA	<u>Zalaegerszeg</u>	7
BARANYA	<u>Szajk</u>	37	PEST	<u>Érd</u>	138			
BARANYA	<u>Szalánta</u>	207	PEST	<u>Gödöllő</u>	3			
BARANYA	<u>Szebény</u>	32	PEST	<u>Gyömrő</u>	1			

Pripreme Predsjedništva Saveza Hrvata u Mađarskoj za manjinske izbore 3. listopada

Predsjednici pojedinih regija izjavili su da će nakon sjednice Predsjedništva sazvati sastanak članova društava, ogranaka kojima su na čelu i dogovoriti se o pojedinostima oko predstojećih manjinskih izbora. Po dogovoru nazočnih, Joso Ostrogonac, predsjednik Saveza, između 16. i 20. kolovoza potpisat će obrasce za kandidate zastupnika hrvatskih manjinskih samouprava.

U četvrtak, 5. kolovoza, u vijećnici Hrvatske državne samouprave zasjedalo je Predsjedništvo Saveza Hrvata u Mađarskoj. Sjednici su nazočili svi regionalni predsjednici i predsjednik Zemaljskog vijeća Saveza Martin Ispanović te predsjednik Nadzornog odbora Saveza Mijo Štandovar.

Na početku sjednice predsjednik SHM-a Joso Ostrogonac čestitao je Jozi Solgi na izboru za predsjednika podravske regije te mu zaželio mnogo uspjeha, zdravlja i zadovoljstva pri radu. Zatim je predsjednik Ostrogonac ustanovio da sjednica ima kvorum i članovi Predsjedništva jednoglasno su prihvatili predloženi dnevni red sjednice, koje su bile pripreme na ovogodišnje jesenske manjinske izbore te ostala pitanja i prijedlozi.

Nakon rasprave nazočni su se složili, kako i na nastupajućim izborima za manjinske samouprave, hrvatska zajednica u Mađarskoj treba biti složna te izrazili zadovoljstvo kako u pojedinim regijama u više naselja i gradova registrirale su se osobe na popisu hrvatskih birača. Predsjedništvo Saveza izjasnilo se da će većina kandidata za zastupnika hrvatskih manjinskih samouprava na predstojećim izborima krenuti na listi Saveza Hrvata u Mađarskoj, a pri kandidaturi će se pridržavati načelima prihvaćenim na kongresu SHM-a 13. svibnja 2006. g. u Koljnofu. Predsjednik šomođske regije Jozo Solga savjetovao je, budući da je došlo do izmjene Izbornog zakona za manjine, da na listi za kandidate

zastupnika hrvatskih manjinskih samouprava bude pet kandidata, kako zbog eventualnih bolesti, smrtnog slučaja ne bi se ukinula djelatnost dane samouprave. Predsjednici pojedinih regija izjavili su da će nakon sjednice Predsjedništva sazvati sastanak članova društava, ogranaka kojima su na čelu i dogovoriti se o pojedinostima oko predstojećih manjinskih izbora. Predsjednica Društva gradišćanskih Hrvata u Ugarskoj Marija Pilšić izvijestila je da će Društvo imati svoju redovitu skupštinu 12. kolovoza, kada će se birati predsjednik te novi saziv Predsjedništva.

Po dogovoru nazočnih, Joso Ostrogonac, predsjednik Saveza, između 16. i 20. kolovoza potpisat će obrasce za kandidate zastupnika hrvatskih manjinskih samouprava, ali do tada će biti u stalnoj vezi.

Nazočni su bili suglasni da će o ključu kandidata za državnu listu Saveza Hrvata u Mađarskoj raspravljati poslije.

U daljnjem je predsjednik Društva Horvata kre Mure Ladislav Gujaš izvijestio kako su u tijeku pripreme svečanosti obilježavanja ovogodišnjega državnog Dana Hrvata. G. Ostrogonac je zamoljen da tijekom daljnjih pregovora s Hrvatskom državnom samoupravom u svezi sa svečanošću zauzme stav ravnopravnog suorganizatora, kako bi se izbjegle lanjske pojedinosti glede protokola u Barči.

BUDIMPEŠTA – Erzebetvaroška Hrvatska samouprava poziva sve zainteresirane 27–28. kolovoza na put u Selce i Karlovac na tamošnji Festival piva. Po cijeni od 29 900 Ft osiguran je put i prehrana za vrijeme trodnevnog boravka u Hrvatskoj u Selcu u tamošnjemu Karlovačkom dječjem odmaralištu. Na put se kreće 27. kolovoza, a okupljanje je ispred zgrade HOŠIG-a u Budimpešti. Istoga dana u poslijepodnevnom satima stiže se u Selce. U subotu poslije podne iz Selca se kreće za Karlovac na tamošnji Festival piva, a u nedjelju u poslijepodnevnom satima se planira povratak u Budimpeštu. Podrobnije informacije na telefonu 06 30 200 3919 kod predsjednice samouprave Katice Benčík.

POTONJA – Zastupničko tijelo potonjske mjesne i Hrvatske samouprave u subotu, 14. kolovoza, s početkom u 9 sati organizira Dan sela i Hrvatski ljetni festival, koji je postao tradicijom i održava se treću godinu zaredom. Dan sela i Festival obiluju raznovrsnim sadržajima. Malonogometni turnir na kojem se momčadi natječu za „Kup Potonje”, vožnja kvada, vožnja kolima, igraonica, misa na hrvatskom i mađarskom jeziku u mjesnoj i rimokatoličkoj crkvi. Središnji je dio programa svečana predaja i posveta parka za rekreaciju i odmor u središtu sela, u 16.30 je svečano otvaranje Hrvatskoga ljetnog festivala koje je u znaku „10. obljetnice djelovanja Croatice” koja će pobjedniku festivala hrvatskih tamburaških sastava u Mađarskoj (održava se u sklopu Hrvatskoga ljetnog festivala) izdati CD-album. Nakon festivala tamburaša slijedi nastup Stipana Đurića uz pratnju Tamburaškog sastava Koprive iz Petrovoga Sela, a potom bal uza svirku Pinka-benda iz istoga sela.

SALANTA – Hrvatski dan u čardi Tenkes bit će održan uz predstavljanje grada Donjeg Miholjca i tamošnje Turističke zajednice 13. kolovoza, s početkom u 19 sati. U programu nastupa KUD „Đeram” iz Viljeva koji će plesati slavonske pučke plesove i pjevati slavonske pjesme, potom će izvesti koreografiju „Viljevačko prelo”, a nastupit će i Tamburaški sastav „Fija-ker”. Uz to bit će predstavljanje i kušanje hrvatskih proizvoda, što će osigurati obrt „Aladić” (kupinovo vino i proizvodi od kupine), OPG „Panjik”, Željka Smrekara koji će nuditi med i proizvode od meda te obrt „Zec” koji će nuditi lavandu i proizvode od lavande. Uz to bit će prikazana ugostiteljska ponuda Hotela „Slavona” u čardi Tenkes uza slavonske specijalitete iz kotlića i janjetinu. Organizatori su priredbe Turistička zajednica grada Donjeg Miholjca i Turistički ured grada Harkanja. (www.tenkescsarda.hu)

Priznanje „Za Šeljin” Đusi Dudašu

U povodu Dana grada Šeljina 6. kolovoza, u Draškovićevu dvorcu održana je svečana sjednica gradskoga zastupničkog tijela na čelu sa šeljinskim gradonačelnikom Attilom Nagyem. Dodijeljena su priznanja najzaslužnijim pojedincima u povodu ovogodišnjeg Dana grada. Među nagrađenima priznanjem „Za Šeljin” (Sellyéért) odlikovan je Đuso Dudaš, predsjednik Hrvatske samouprave grada Šeljina.

Đuso Dudaš rođen je u Starinu, a njegovo podrijetlo odredilo je i njegov životni put, kazano je između ostaloga u prigodnoj laudaciji. Srednjoškolsko školovanje završio

je u Selurincu, a potom Poljoprivredni fakultet u Godlovu (Gödöllő) stekavši spremu poljoprivrednog inženjera. Vraća se u rodno selo te radi kao predsjednik tamošnje poljoprivredne zadruge, a potom u Šeljinu kao profesor u Srednjoj poljoprivrednoj školi.

Od samog osnutka manjinskih samouprava, pa tako i Hrvatske samouprave grada Šeljina, 1995. godine je njezin predsjednik. U toj ulozi imao je snažan utjecaj na život hrvatske zajednice u Šeljinu, a na polju njegovanja hrvatske kulture i hrvatskoga jezika uz njegovo se ime veže niz inicijativa i projekata.

Također na njegov poticaj pokrenute su u Šeljinu manifestacije koje su postale tradicija i zaštitni znak grada Šeljina: susreti i nastupi domaćih i pjevačkih zborova iz Hrvatske, nastupi folklornih ansambala, nastupi orkestara, predstave Hrvatskog kazališta, Dalmatinske večeri, hrvatski balovi.

Na poticaj šeljinske Hrvatske samouprave započeto je podučavanje sviranja na tamburici, tečajevi hrvatskoga jezika, te podupiranje i lobiranje za odgoj na hrvatskom jeziku u mjesnom vrtiću i nastavu hrvatskoga jezika u gradskoj osnovnoj školi koju danas pohađa domalo 130 učenika od njih četiristotinjak. Poradi ostvarenja programa šeljinske Hrvatske samouprave Đuso Dudaš napisao je niz natječaja kako u zemlji tako i inozemstvu. Uz vlastite priredbe šeljinska Hrvatska samouprava u tijesnoj suradnji s gradskom samo-upravom ostvaruje niz svečanosti u gradu i više projekata. U svom je radu Đuso Dudaš uvijek stavljao naglasak na njegovanje skladnih veza s matičnom domovinom. Zahvaljujući upravo njemu, Samouprava grada Šeljina i tamošnja Hrvatska samouprava izgradili su plodne i prijateljske, svakodnevnne veze s gradom Grubišnim Poljem u svim segmentima života. Već više od trideset godina Đuso Dudaš radi u zajednici i za zajednicu Hrvata u Mađarskoj.

Član je Zajednice podravskih Hrvata, Saveza Hrvata u Mađarskoj, sudjelovao je pri utemeljenju Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe u Pečuhu, član je Matice hrvatske Ogranak Pečuh, a već je u četvrtom mandatu zastupnik Skupštine Hrvatske državne samouprave, te u drugom ciklusu obnaša dužnost zamjenika njezina predsjednika. *bpb*

Proslava Dana grada i Festival lubenica priređena je 7–8. kolovoza u Šeljinu te je obilovala raznovrsnim sadržajima u kojima se našao i dio hrvatskih. Svečana sjednica gradskog vijeća bila je 6. kolovoza, a zabavni i folklorni programi ispunili su i događanja 7. i 8. kolovoza. Među izvođačima 7. kolovoza nastupili su i KUD Ladislava Matušeka iz Kujinja, Orkestar CS. I. T. iz Komlóa, Máriód... Subota je bila u znaku ručka s gradonačelnikom te nizom programa na otvorenoj pozornici kod gradskoga bazena.

U programu uz hrvatske izvođače koje smo naveli, nastupio je i ciganski Folklorni ansambl „Fekete Gyöngy”, bio je priređen i ulični bal, naravno, nije izostao ni vatromet. Dana 8. kolovoza priređen je uspješan koncert Ákosa Dobrády. Proslavi su pribivali i dužnosnici prijateljskoga grada Grubišnog Polja.

U sklopu svečane sjednice Skupštine grada Šeljina dodijeljena je i Svečana diploma Dragi Pušiću, ravnatelju Osnovne škole „Ivan Nepomuk Jermešić” iz Grubišnog Polja. Kako za Hrvatski glasnik reče g. Pušić, neobično ga je obradovalo ovo priznanje, te priznanje „Za Šeljin” koje je dobio predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Đuso

Dan grada i Festival lubenica u Šeljinu

Dudaš. Nastavnik matematike i fizike Drago Pušić od 1976. godine radi u spomenutoj školi čiji je ravnatelj od 2002. godine. Nastavio je i razvijao proteklih godina već započetu suradnju dviju škola koju je proširio i na ribičke udruge.

Njegov je pedagoški rad cijenjen i u Grubišnom Polju i u Šeljinu, u Osnovnoj školi „Géza Kiss” u kojoj teče i nastava hrvatskoga materinskog jezika. Odigrao je uza šeljinsku Hrvatsku samoupravu presudnu ulogu u povezivanju osnovnih škola iz Grubišnoga Polja i Šeljina, i suradnji dviju škola.

Poticao je suradnju i potiče njezin razvoj, redovito sudjeluje na svim zajedničkim programima koje organiziraju škole, prati svoje učenike u Šeljin, dočekuje Šeljince u Grubišnom Polju. Svečanu povelju šeljinsko zastupničko tijelo u povodu Dana grada Šeljina dodijelio mu je za promociju grada Šeljina, stvaranje uvjeta suradnje šeljinske i grubišnopoljske osnovne škole.

Kako kazuje g. Pušić, ovo priznanje nije samo njegovo, nego i priznanje školi u Grubišnom Polju i samom gradu. *bpb*

Da je konferencija Mađarskog saveza za socijalnu skrb dosegla međunarodni karakter, zaslužna je i Gabrijela Herman Vlašić, socijalna radnica iz Sumartona, odnosno voditeljica Centra za socijalnu skrb starih i nemoćnih osoba. Gđa Vlašić već duže vrijeme radi u socijalnim domovima na pomurskom području u kojima su korisnici i starije osobe iz hrvatskih naselja. Prema njezinim iskustvima Hrvati treće dobi teže se uklope u staračke domove zbog slabijeg poznavanja mađarskog jezika, i zbog toga što dolaze iz druge kulturne sredine. Njezin je san da se u Pomurju ostvari hrvatski dom za starije osobe u kojem mogu dobiti mjesta osobe hrvatskog podrijetla. Cilj je tog projekta da se poboljša kvaliteta života, dostojanstveno življenje u onoj sredini na koju su navikli (s hrvatskim okruženjem) sa svim specifičnostima koje proizlaze iz hrvatskog podrijetla. O tome nam gđa Vlašić reče:

– *Kada sam pisala svoj diplomski rad, odabrala sam pomursko područje s hrvatskim stanovništvom, naime tijekom svog rada uočila sam da starije osobe hrvatskog podrijetla vrlo se teško uklope u mađarske domove, nije ni čudo jer one jedva nešto govore mađarski, jako su pobožne i druge su im navike. Prema provedenim mojim anketama 80% ispitanika rado bi se uselio u starački dom ako bi u njemu bilo osoblje koje zna hrvatski, naime 35% starijih osoba žive sami, ali zbog razloga što sam spomenula ne misle rado na starački dom. Odlazeći često u Hrvatsku, zapazila sam u blizini, konkretno u Hodošanu, privatni dom za starije osobe i mislila sam da bi bilo vrijedno ga upoznati jer je on vrlo dobar primjer ako tko razmišlja kao poduzetnik, a jednako tako i kao korisnik.*

Na konferenciji su pribivali i Miklós Soltész, državni tajnik za socijalnu skrb, László Pintér, zastupnik u Parlamentu, Matija Posavec, dožupan Međimurske županije, Béla Halmi, načelnik grada Letinje, i mnogi stručnjaci zdravstva i socijalne zaštite iz Mađarske i Međimurja. Tijekom dva dana održana su mnoga predavanja vezana uz aktualne probleme, npr. pod naslovima Socijalna skrb u svakodnevici, Socijalna skrb u Hrvatskoj, Socijalna osnovica u Zalskoj županiji, Kontrola socijalne skrbi, Socijalna skrb u Međimurju, Civilni sektor o socijalnoj skrbi u Međimurju, i još mnoga predavanja. U okviru programa mađarski su stručnjaci posjetili Dom za stare i nemoćne osobe u Čakovcu, koja se nalazi u središtu grada i državna je ustanova. Prednost je ustanove što se nalazi u središtu i korisnicima su dostupni mnogi objekti, razne usluge.

Štefica Martinez, ravnateljica ustanove, socijalna radnica, i dr. Lidija Bijelić, pročelnica za upravni odjel zdravstva Međimurske županije, primile su skupinu iz Mađarske.

Gđa Martinez obradovala se takvoj inicijativi, gdje se raspravlja o stručnim

Suradnja i na socijalnom polju

Mađarski savez za socijalnu skrb svoju IX. konferenciju održao je u pograničnoj Letinji. Ovaj put je konferencija postigla i međunarodni karakter s nazočnošću stručnjaka iz Hrvatske. Konferencija pod naslovom „Izazovi socijalne skrbi” okupilo je više od sto sudionika, liječnika, terapeuta, medicinskih sestara i drugih djelatnika na polju socijalne skrbi iz cijele Mađarske odnosno Međimurja.

pitanjima socijalne skrbi, naime, kako kaže, u početku rata uspostavljeni su dodiri preko granice, no malo je to zastalo. Uvijek je dobro razmijeniti iskustva, uvijek se može učiti jedan od drugog. Od ravnateljice su sudionici saznali da su u Hrvatskoj slični problemi socijalne skrbi kao u nas, nedostatak materijalnih dobara stvara poteškoće pri njezi. U Čakovcu na 15 tisuća četvornih metara ima 280 korisnika, čeka se 4–5, a npr. u glavnome gradu čak i deset godina. Problem stvara i premalo djelatnika na toliko korisnika. Kod državne ustanove 50% troškova snosi država, upravo zbog toga je veća potražnja za takvim ustanovama. Čakovečki je dom podijeljen na stambeni dio i jedinicu pojačane njege i brige o zdravlju (stacionar). U Depadansi su smješteni isključivo mlađi i pokretniji korisnici. Opremljen je ugodnim i komfornim sobama, liječničkim ambulantom, kabinom za fizikalnu terapiju, gimnastičkim dvoranama, restoranom, caffè barom, prostorijama za radnu terapiju, knjižnicom, čajnim kuhinjama, velikim dnevnim boravcima s tv-om. U ambulantom ustanove ordinira liječnik opće prakse četiri puta tjedno te po potrebi, a redovne mjesečne konzilijarne preglede obavljaju liječnik internist, psihijatar, ortoped, fizijatar, stomatolog i ostali liječnici prema potrebi.

Druga postaja mađarskih stručnjaka bila je privatni dom starijih osoba u Hodošanu. Dom za starije i nemoćne osobe i ustanova za

zdravstvenu njegu Strahija djeluje od 1996. godine, osnovali su ga članovi obitelji Strahija, supružnici Biserka i Đuro Strahija, te sin Siniša, koji je ravnatelj doma za starije i nemoćne osobe, a dr. med. Saša Strahija ravnatelj je ustanove za zdravstvenu njegu. Dom zapošljava četrdesetak stručno obrazovanih djelatnika, medicinskih sestara, fizioterapeuta, bolničara, njegovatelja, kuhara te ostalo potrebno osoblje. U 2001. godini obitelj Strahija izgradila je novo zdanje za smještaj starijih i nemoćnih osoba, proširuje svoju djelatnost na dom za starije i nemoćne osobe Strahija, te stacionar za zdravstvenu njegu i fizikalnu terapiju, s tendencijom daljnjeg razvoja u smještajnim kapacitetima, kao i poboljšanju kvalitete usluga. G. Strahija potanko je ispričao kako se razvijao dom, koji su zakonski uvjeti da proradi takav dom i koliko godina treba da se uložena materijalna sredstva vrata. Korisnici su doma osobe koje si mogu priuštiti privatni dom, naime cijena je veća od državne ustanove, privatni dom starih ne dobiva nikakvu državnu potporu, a usluge zdravstvene njege potpomaže Hrvatski zdravstveni zavod.

Sudionici konferencije posjet hrvatskim ustanovama smatrali su vrlo korisnim, upoznali su se s nekim novim načinima organiziranja o socijalnoj skrbi. Suradnja socijalnih stručnjaka nastaviti će se s ponovnim susretima.

Najzreliji gradišćanski tamburaš med šopronskimi „Starci“

Joško Pušker: „Nisam mislio da ću još ovako ča doživiti...“

Šopronski tamburaši na plajgorskom nastupu

– Pogledajte ove ljude, oni su se pred trimi ljeti popali na tamburi igrati, aš ovako mladi dečki čedu se za par misec naučiti pak jur veljek znadu svirati. Ali imamo mi Joška bačija, koga dobro znadu u ovoj krajini, kad je rodom iz Hrvatskoga Židana i moremo reći da je on s 84 ljeti najstariji tamburaš Gradišća. Ovi su svi ljudi ki su se va Šopron iz hrvatskih sel odselili, i oni su si mislili da bi se morali naučiti na tamburi i, vjerujete ali ne, ali svaki tajedan idu na probe, vježbadu si i čut ćete kako si dobro igradu – Geza Völgyi ml. s timi riči je predstavio svoje tamburaše iz Šoprona na kulturnom festivalu Plajgora, ke i uči, pelja na nastupe, naravno, s koljnofskim muzičkim dodatkom. U bijeloj majici na koj polig tambura piše „Starci“ (tako se nazivaju šopronski svirci), ulovimo i najzrelijega tamburaša Joška Puškera, komu je ovput publika i posebno aplaudirala.

– Lipo je bilo ovde igrati i jačiti. Prvi put smo na Plajgoru, jako mi se vidi i mislim da čedu nas i drugi put pozvati – u tom se ufa rodjeni Židanac, koga je sudbina uz Šopron zavezala negda davno, i dalje povida o samom nastanku ovoga sastava: – Kad smo pred trimi ljeti va Šoproni skupadošli Hrvati, pak nam je Franjo Pajrić i Geza Völgyi rekao je li kanimu svirati, od Koljnofa moru nam posuditi instrumente, par nas je dalo zapisati. Svaki je rado došao. Sad idem svenek tamo u pondiljak pak utorak. Svaki put sam onde na probi. Meni dobro ide ova mužika, hvala Bogu. Dobri su kolegari, čudami nismo tako kot prlje, sad nas je ostalo nek sedmero-osmero.

Kad se pita za najmiliju jačku, tetac Joško velu da sve su im mile, ali Tovarūši moji pak Kade j' lozi kraj, te najbolje pašu tamburam. U mladosti su bili konobar, kako bi imali vrimenta za ovakovo što, a nije bilo ni s kim skupa svirati. Ali otkidob Hrvatska manjinska

Rodjeni Židanac, 84-ljetni Joško Pušker, jur tri ljeti svira u Šopronu

samouprava okuplja Hrvate u Šopronu, redovno se strefu i stariji i mladji, i ne samo u glazbi, vježbi uživaju nego i u razgovoru na materinskom jeziku.

– Kad smo začeli ovu svirku, smo mislili, u ime Božje, će ča to biti iz nas. Pravoda nismo mislili da ćemo ovako daleko dojt. Danas kako nam je išlo, zadovoljan sam. Nisam mislio da ću još ovako ča doživiti, ovako dugo vrime pak u ovakovom zdravlju. Ja bi rado još već ljet skupa bio s kolegari, kad se bojim da će im teško biti prez mene, pak ću im faliti – su se našalili na kraju našega razgovora tetac Joško. Mi se pak ufamo da ćemo ga još čudakrat viditi na gradišćanski pozornica kako nas zabavlja med „Starci“.

–Tiho-

PEČUH – U sklopu programa Pečuh - europska prijestolnica kulture, drugi put u zadnjih dvadesetak godina (prvi put 1988. g.) održat će se međunarodna manifestacija, od 15. do 22. kolovoza, s nazivom Pécs Cantat 2010, s više od tisuću sudionika, među njima i sa sudionicima iz Hrvatske. Tako će jedan od voditelja jedne od mnogobrojnih radionica susreta biti dirigent Vlado Sunko koji ravna Muškim zborom Brodospas iz Splita. Zbor je već u više navrata nastupao u Pečuhu. U sklopu narečenoga susreta organizatori su naručili od skladatelja Jánosa Vajde 13-minutnu „Malu kantatu“ čija će svjetska praizvedba biti na Trgu Dóm 21. kolovoza. Ondje se svake večeri susreta, tijekom sedam dana, priređuje zajedničko pjevanje sudionika susreta i gledatelja. „Mala kantata“ skladba je sa stihovima Janusa Pannoniusa, taktovima Carmine Burane, a sve u prepoznatljivosti grada s pet crkava, Pečuha.

Trenutak za pjesme

Ingrid Klemenšić

Žao mi je...

Žao mi je za Hrvate
ki nisu složni!
Žao mi je za Gradišćance
ki su već vridniji!
Žao mi je za energiju
ku smo aldovali!
Žao mi je za ljude
ki su si žitak dali!
Žao mi je za prošlost
ka je lipa bila!
Žao mi je za mladost
ka je odletila!
Žao mi je za složnost
ka je raspala!
Žao mi je za ljubomornost
ka je pobijedila!
Žao mi je za milost
ka nam je od Boga darovana!
Žao mi je za riči
ke nisam izrekla!
Žao mi je za odgovore
ke nisam čula!
Žao mi je za jezik
koga neki zanemaru!
Žao mi je za ideje
ke nisam ostvarila!
Žao mi je za ufanje
u koje sam vjerovala!
Žao mi je za vizije
za koje sam živila!
Žao mi je za neprijatelje
ki ne poznaju dobre želje!
Žao mi je za sve ove misli
ke sam sad izrekla!
Ovo sve je već prošlo,
a novo vrime je došlo!
Najdimo skupa nove pute
da ostvarimo naše cilje!
Probudite se, ljudi,
kad ste poštenja vridni!

Deveti put hrvatsko hodočašće u Komaru

Prošlo je već devet godina otkako je kaniška Hrvatska manjinska samouprava potakla da se u Komaru, najomiljenijemu svetištu pomurskih Hrvata održava hodočasnička misa godišnje jedanput na hrvatskome jeziku. Otada nema prekida, svake godine 13. srpnja organizirano je hodočašće s misom na hrvatskom jeziku, koju celebrira župnik iz Hrvatske, te pristizu vjernici iz raznih hrvatskih regija, odnosno iz Hrvatske.

Pomurski vjernici u narodnim nošnjama

Komar (Homokkomárom), nedaleko od Kaniže, poput Marije Bistrice, najčešće je posjećivano hodočasničko mjesto za Hrvate s obje strane Mure. Njegovo značenje daje drvena slika Djevice Marije koju su pronašli prilikom iskopavanja temelja današnje crkve, na mjestu gdje stoji i današnji glavni oltar. Prema kronikama, sliku su odnijeli u donju kapelicu, a ona se vratila na svoje mjesto. Prema legendama, onaj tko se ondje molio ili dotaknuo tu sliku, ozdravio je. Kao čudotvornu sliku započeli su hodočasnici posjećivati od kraja 18. stoljeća. Crkva je u potpunosti izgrađena 1778. g. i grof Batthyány zatražio je da se po potrebi mise služe na mađarskom, hrvatskom i njemačkom jeziku. Tako su se u 18. stoljeću na tome mjestu održavale i hrvatske mise. Zahvaljujući sadaš-

njem župniku Imreu Szűcsu i manjinskoj samoupravi toga pomorskoga grada, kao i Varaždinskoj biskupiji koja osigura hrvatskog župnika, od 2002. g. obnovljene su mise na hrvatskom jeziku. Tako je održana i ove godine uza sudjelovanje mnoštva hrvatskih vjernika, misu je predvodio Blaž Horvat, rektor varaždinske katedrale, koji je uvijek na raspolaganju pomurskim hrvatskim vjernicima.

Kao i svake godine, Hrvati iz Kaniže, Petribe i Sumartona obukli su se u narodnu nošnju i tako slavili Djevicu Mariju. Corus Liturgicus, zbor Varaždinske biskupije, pratio je cijelo misno slavlje, dajući prekrasan, uzvišen ugođaj bogoslužju.

Beta

SIGET – U sklopu lanjskih programa tradicionalnih Dana Zrinskih, u Sigetetu je prikazan i spektakularni rock mjuzikl Zrinyi 1566. Mjuzikl će biti i ove godine ponovno postavljen na pozornicu u povijesnom okružju tamošnje tvrđave, i to od 1. do 4. rujna, a u bude li kiše, i 5. rujna, s početkom u 19 sati i 30 minuta. Produkcija – koja okuplja mnoštvo sudionika; preko 150 plesača, pjevača i glumaca, među njima i poznata imena poput Sándora Sasvária, Attile Csengeria i Pála Fekea – lani je izazvala veliko zanimanje, a organizatori se nadaju kako će uspjeh biti ponovljen i ove godine. U predstavi nastupa i Zrinska garda iz Čakovca, glumac, ravnatelj pečuškoga Hrvatskog kazališta Slaven Vidaković, Plesni ansambl Vasas iz Dunaújvárosa, Plesno kazalište IH EuroDanc. Osim Sigeta produkcija, koju redateljski potpisuje Levente Moravetz, ujedno pisac i producent rock mjuzikla Zrinyi 1566, prikazana je 23. i 24. srpnja u Egeru u sklopu ovogodišnjih Ljetnih igara Agria te 3. srpnja u Simontorny.

PEČUH – Crkvu na pečuškoj Brdici, posvećenu Snježnoj Gospi, legenda kaže sagradili su pečuški Hrvati 1693. godine kao zavjet Gospi od Snijega. Kod kapele Snježne Gospe u Pečuhu i ove godine, od 5. do 8. kolovoza, održan niz pobožnosti i proštenje u čast Snježne Gospe. Među njima održana je i misa na hrvatskom jeziku 5. kolovoza te u nedjelju, 8. kolovoza.

KOZAR – Na tradicionalnom Danu sela u Kozaru, 24-25. srpnja, četrnaestu godinu zaredom našlo se mjesta i za narodnosni; mađarski, hrvatski i njemački program, u subotu, 24. srpnja. Program je priređen u velikom šatoru kod seoskoga športskog igrališta, a među izvođačima bili su i Mješoviti pjevački zbor kozarskih Hrvata, plesna skupina Odgojnog središta „Apáczai Csere János” iz Pečuha, Orkestar Drava...

Kozar danas broji 1884 stanovnika koji će na nastupajućim mjesnim izborima birati šesteročlano zastupničko tijelo. Otprije četiri godine djeluje i Hrvatska samouprava, koja će se birati i na predstojećim manjinskim izborima. Naime u hrvatski birački popis u Kozaru upisalo se 62 glasača, koji će birati četveročlano hrvatsko zastupničko tijelo. Dječji vrtić djeluje i kao hrvatski narodnosni vrtić, a o odgoju djece skrbe dvije stručne hrvatske odgajateljice. Posrijedi je jedan od današnjih rijetkih vrtića u Baranjskoj županiji u kojem se odvija odgoj na hrvatskom jeziku, uz pečuški, salantski, mohački, martinački, šeljinski...

Bartolovo u Pečuhu Misa na hrvatskom jeziku

U nedjelju, 22. kolovoza, u Đukišu će se održati tradicionalno proštenje uoči Svetog Bartola. U 10 sati je hrvatska misa koju predvodi Augustin Darnai (svećenik iz Martinaca), a u 11 sati mađarska misa koju predvodi Gábor Takács. Potom slijedi kratka veselica uz pjesme Ženskoga pjevačkog zbora A. Šenoe i uza svirku Orkestra Vizin. Organizatori svakoga rado očekuju!

Bogatstvo...

Ljetni duo iz Narde

X. Festival gibanice u Serdahelu

Obilježnica Festivala gibanice u Serdahelu priređena 7. i 8. kolovoza proslavljena je u punom sjaju, s vrlo mnogo finih mirisa, okusa, s mnoštvom dragih gostiju iz raznih mjesta naše zemlje i matične nam domovine, s bogatim repertoarom kulturnih i športskih programa u duhu druženja preko granice. «Puna zdela», što je naziv zajedničkog europskog projekta naselja s dvije strane Mure, nakon što je bila puna mazanicom, pečenim dravskim ribama, ovaj put se napunila gibanicama.

Mirisi pomurske gibanice X. Festivala u Serdahelu primamile su goste čak i s Jadranskoga mora (iz Zadra), Đura, Sambotela, Budimpešte, Kiskőrösa i mnogih zalskih mjesta. Školsko dvorište u Serdahelu pretvorilo se u golemu kuhinju u kojoj su na šesnaest mjesta pekli gibanice, a na više mjesta kuhali su gulaš, paprikaš, pekli ribu, kobasice i mnoge izvrsne specijalitete.

Jedno desetljeće Festivala

Počelo je prije više od deset godina, gibanica se u mjestu tko zna otkada „prepravla”, u siromašnijim vremenima pekla se tek za najveće blagdane, no kada su stigli gosti u Serdahel, uvijek je bilo i gibanice na stolu. Primijetivši da među gostima koji stižu u selo vrlo je popularna serdahelska gibanica, načelnik Stjepan Tišler sjetio se zašto ne bi to gastronomsko bogatstvo dobilo više glasa, možda bi privuklo i više gostiju u selo:

– *Godine 2001. kada smo prvi put priredili Festival u okviru dana naselja, bilo je sve mnogo skromnije. Žene, naše domaćice Hrvatice nisu shvatile značenje i bogatstvo te naše slastice, trebalo ih je mnogo uvjeravati da je naša gibanica nešto posebno, zbog onog starog recepta što su nove i nove generacije naslijedile od svojih predaka. Iz godine u godinu one su shvatile vrijednost naše gibanice, jer nema količine koja se ne bi potrošila tog dana* – reče načelnik Tišler.

Desetu obljetnicu Serdahelci su mogli jako lijepo proslaviti, naime mjesna samouprava sudjeluje u Projektu „Puna zdela” Pomorskog udruženja za seoski razvoj, u okviru kojeg se ostvaruje sedam festivala s obje strane Mure.

Šesnaest natjecateljskih skupina

Iz godine u godinu povećava se broj natjecateljskih skupina, a i broj mjesta odakle dolaze majstori gibanice. Ovaj put su stigli iz Lentibe, Letinje, Sepetnika, Kaniže, Sumartona, Donjeg Vidovca, Donje Dubrave, Goričana te domaćini. Prvo su uredili svoje štandove i zatim se latili posla. Jubilarni festival otvorio je János Pataki, predsjednik Svjetskog saveza slastičara, koji je bio ujedno i predsjednik stručnog ocjenjivačkog suda. U svom uvodnom govoru posebno je istaknuo značenje čuvanja tradicija u gastronomiji, kulturi i običajima. Prema njegovim riječima gibanica toga kraja nosi u sebi jedinstven svijet okusa, koji se ne smije zaboraviti.

Kućanice i „kućanici” (bilo je i muških skupina) mijesili su i razvlačili tijesto na licu mjesta, kod svakog se vidjela rutina, tijesto nije se previše kidalo, tek koliko treba. Kao

što svaka kuća ima svoje navike, tako je i svaka skupina imala različit način pripreme, netko izrađuje tijesto bez jaja, netko s jajima, a koliko gibanica, toliko nadjeva. Ove godine osim tradicionalnih vrsti pomorskoga kraja, tj. osim gibanica sa sirom i gibanica s tikvicama i makom objavljena je i kategorija raznih gibanica, pa je bila široka paleta različitih okusa. Izrađene su gibanice sa zeljem, jabukama, višnjama, krumpirom, samo s tikvicama, šljivama i orasima, s jogurtom i breskvom, s kestenom i višnjama, s okusom pice, okusom satarasa i s miješanim nadjevima. Pomorskoj gibanici poseban okus daje što se peče u okrugloj glinenoj posudi i tako okusi usredotočenije ostaju u gibanici.

Štefanija Matulin, Dorotea Dominić i Katarina Lukač, gospođe iz Donjeg Vidovca, prvi put su sudjelovale na Festivalu gibanice: *Prošle je subote kod nas bio Festival dravske ribe i ispiranja zlata. Našu su priredbu posjetili i Serdahelci, spremali su i oni ribu, sada želimo mi uzvratiti posjet, a mislimo da je baš dobro družiti se preko granice* – kazale su članice Društva žena iz Vidovca. One su u kategoriji pod razno izradile medimursku gibanicu, koja se ne namota nego se listovi slažu jedan na drugi, a između svakog lista drukčiji je nadjev, mak, zatim sir, orasi i na kraju sveži sir, na kraju se pokriva tijestom i namaže se s vrhnjem. Kažu da je to prava bombastična energija. Inače i u Medimurju se peče gibanica za razne prigode, za blagdane obvezno, npr. za Dan mrtvih.

Majstori najfinijih gibanica X. Festivala gibanice u Serdahelu

Šesnaest skupina s tri vrste gibanica znači 48 puta kušanja članovima ocjenjivačkog suda, no neke su skupine predale više od tri vrste, tako su ocjenjivači više od pedeset gibanica

kušali, među kojima je bilo teško izabrati najbolje. Prilikom ocjenjivanja uvažen je izgled, naravno, okus nadjeva i tijesta, jakost ispečenosti, laganost nadjeva. U kategoriji raznih bilo je mnogo zanimljivih nadjeva, no dok tko želi što novo isprobati, treba vrlo pripaziti na sklad ukusa, naglasio je predsjednik žirija.

Rezultati natjecanja:

I. Kategorija gibanice sa sirom:

1. mjesto – kuharice serdahelske osnovne škole
2. mjesto – «Dedele» iz Kaniže
3. mjesto – «Biseri» iz Sepetnika

II. Kategorija gibanice s tikvicom i makom:

1. mjesto – skupina iz Lentibe
2. mjesto – skupina iz Donje Dubrave
3. mjesto – skupina pjevačkoga zbora iz Sumartona

III. Kategorija s raznim nadjevima

5. mjesto – «Biseri» iz Sepetnika, gibanica s krumpirom
6. mjesto – skupina mladih domaćica iz Serdahela, gibanica sa šljivama i orasima
8. mjesto – «Potočnica» iz Sepetnika.

Skupina serdahelskih kuharica već od samih početaka uvijek sudjeluje na natjecanju gibanica, bez njih i kluba umirovljenica Festivala ne bi ni bilo, one su zaslužne što na Festivalu svatko može kušati gibanicu. Kuharice Katica Kobra, Ana Varga, Marija Prosenjak i Marija Šimonić svake godine osvoje prvo mjesto u nekoj kategoriji. No to uopće nije čudo jer imaju takvu rutinu da se njihovo tijesto već nikada ne kida. I ove su godine ispekle mnoštvo gibanica za Festival, kazala je glavna kuharica Katica Kobra:

– *Mi vek moramo peći gibanicu. Dojdu nam gosti vu Serdahel pak ih moramo čekati z gibanicom. Ve smo z 25 kil meli, z 40 kil*

turova, pak 15 kil porcupora, 6 kil maka smo delale gibanico. Čera smo 6 žene od sedem vur ujutro do 16 vur delale, onda smo išče i domaj pekle, morali smo za goste, kaj bodo si probali – reče gđa Katica. Naravno, točan recept nisam saznala, samo približne podatke.

Recept gibanice sa sirom: Od 50 dkg glatkog brašna, osam žlica ulja, 1 žlica octa i malo soli i mlake vode po potrebi, zamijesi se tijesto, ostavi se počivati barem pola sata, nakon toga se razvuče i napuni se nadjevom. Za nadjev se izmiješa 50 dkg svježeg sira, 2 dl kiselog vrhnja ili jogurta, 2 jaja, vanilin šećera, malo otopljenog maslaca (neki umiješaju kuhanu rižu ili gris da nadjev bude laganiji), i to se stavlja na tijesto i svine se. Svinuto dugačko tijesto se razreže na dijelove od deset centimetara i stavlja se u zamašćenu posudu (po mogućnosti u glinenu) i nakraju se polije slatkim vrhnjem. Peče se na 190-ak stupnjeva oko 40 minuta.

Folklorni festival

Cijeli su Festival popratili nastupi raznih glazbenih i kulturnih udruga. Odmah na početku vrlo kvalitetan program je nudio Puhački orkestar Glazbene škole iz Letinje, koja okuplja mnogo učenika iz hrvatskih naselja. Preko njihova nastupa slušatelji su mogli pratiti ozbiljnu glazbu, obrađene hrvatske pučke pjesme, obrađenu zabavnu glazbu. Kao i svake godine, i ovaj put su se predstavili učenici osnovne umjetničke škole toga mjesta s modernim plesom, polaznici mjesnog dječjeg vrtića s kratkim igricama i plesovima. Plesna skupina KUD-a Sumarton predstavila se šaljivom banatskom plesnom igrom. Pjevački zbor umirovljenika iz Serdahela obradovala je publiku pomurskim pučkim pjesmama. KUD Goričan predstavio se gotovo u potpunom repertoaru, međimurske pjesme i plesovi prikazani su u izvedbi tamburaša, pjevačkoga zbora i plesne skupine. Društvo kaniških Hrvata s mladim tamburašima i svojim pjevačkim zborom prikazalo je hrvatske pjesme raznih regija, a

Ženski pjevački zbor iz Mlinaraca s izvornim glasom i izvornim pjesmama evocirao ugodaj veselja starih vremena. Pjevački zbor iz Sepetnika također je imao na repertoaru hrvatske pjesme, a Folklorni ansambl „Stara Kerka” zastupao je mađarsku kulturu.

Razni sadržaji Festivala – predavanje o ispiranju zlata, šport, konjska zaprega itd.

Zajednički, usklađeni rad civilnih organizacija, djelatnika samouprava, ustanova vidljiv je bio na cijelom Festivalu. Školska je knjižnica priredila izložbu i predavanje s tematikom „Ispiranje zlata na Muri”, odnosno Pučkih molitvica. Predavači su bili prof. Đuro Franković, prof. Aleksej Milenović, mještalin Stjepan Horvat (potanko o tome moći ćete čitati o idućem broju). Mjesno ribičko društvo, već po tradiciji, organiziralo je međunarodno natjecanje na Serdahelskom jezeru, na kojem su sudjelovale družine iz Serdahela, Mlinaraca, Kaniže, Keszthelya, Prisike, Donjeg Vidovca, Goričana i Svete Marije.

Serdahelsko kulturno i športsko društvo priredilo je Nogometni kup na kojem su se nadmetale momčadi iz Petrovoga Sela, Pustare, Sumartona i Serdahela. Najuspješniji su bili Sumartonci, zatim Serdahelci te Petrovoselci i Pustarci.

Mještalin Stjepan Horvat zainteresiranima je nudio vožnju konjskim zapregama po selu, za djecu je bilo nuđeno isprobavanje lončarstva, električnih auta, jahanje na poniju, slikanje lica, skakanje na slami, tobogan, izrada bižuterija i figurica od balona. Mnogi od civilnog stanovništva sudjelovali su natjecanju u kuhanju, ne zbog nagrade, nego da bi bili svi gosti zadovoljni, kušajući raznovrsno jelo. Pekla se riba, kuhao se paprikaš, gulaš od gljiva, divljači, koljenica, u kotlovima u glinenoj posudi i na raznovrsne načine. Prvi dan Festivala okončao se s prekrasnim vatrometom i zabavom Freya Banda, koji su svirali vrlo mnogo popularnih pjesama s hrvatske estrade. Drugog dana Festivala publika je mogla uživati u živoj glazbi pjevačice Magdi Rúzsa.

Beta

UMTA – Gradišćanski omladinski tabor u Umoku

„Umorni smo, umorni, ali ovi četiri dani moraju ovako minuti!”

Sedamnaesti Gradišćanski omladinski tabor, od 15. do 18. julija, po svojem scenariju, sadržaju nije se ni najmanje razlikovao od prethodnih taborov, jedino je broj taborašev bio razočaravajući 16. julija, u petak, kad smo pohodili ovoljetošnje mjesto spravišća mladih Gradišćancev. Umok, sa seoskim peljačem Attilom Horváthom i njegovim sinom, ujedno i glavnim organizatorom UMTe ter potpredsjednikom mjesne Hrvatske manjinske samouprave Adamom Horvatom i pomoćnicom Tündikom Rádonyi ter organizacijskim štabom od petnaest mladih ljudi, zaistinu je sve učinio da mladina uglavnom iz Petrovoga Sela, Gornjegja Četara i Koljnofa (njih je bilo najveć ove četire dane) bezbrižno potroši malo već od jednoga vikenda, u prekrasnom ambijentu od velike mogućnosti za zabavu i počivanje.

Godina je jur prvu noć otirala sudionike pod sigurniji krov, u kulturni dom

Šetnja do Niuzaljskoga jezera

Prva noć je jur bila spominka vridna pokidob je vihor i gusta godina prouzrokovala mali kaos jer svi sudionici su se morali iz šatorov friško preseliti pod krov kulturnoga doma. Petroviski bend zabavne muzike Čungam, u manjkanju struje, silom prilik je odsvirao svoj komad melodij i na tambura i na gitari. Nisu se predali budni veseljaki, noćna serenada je udarala sve do jutra. Teško je bilo i viditi kako jedni nisu ni oka sklopili. Njim je bila prava mučnjava predavanje i davanje informacij o djelatnosti Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj, koje je duralo sve do objeda drugi dan taborovanja. – Čera kad smo otvorili tabor, jaki su bili glasi da nas je po broju slabo. Jedno ljeto je tako da nas ima i šezdeset, jedno ljeto pak jedva dojdemo do 35 diozimateljev – je replicirao Rajmund Filipović, predsjednik DGMU-a. – Uza to moram reći da nam falu Kemljanci, Bizonjci, Šičani, Židanci i Undanci. To bi bilo idealno ako bi iz svakoga sela došlo 4-5 mladih ljudi na ke bi se dalo i kasnije računati. Što se tiče pak financije, na tankoj žici tancamo, ali ja se ufam da ćemo na kraju izajti na nulu. I Adam Horvat je rekao da jako čuda administracijov su imali dok su sva naticanja napisali, a to je pak velika briga kad malo ljudi stoji za to na raspolaganje, a ne skrrije niti svoje razočaranje pokidob su i sami domaćini mislili da priredbe, barem uvečer, bit će bolje posjećene. Vujicsics-Söndörgö, Pinka-band, Čungam, Pax, Pinkica i Štrabanci gvišno su sve moguće napravili da štimung se dorine do vrhunca. Uz to da se mladi ljudi najdu pri muziki (ke točke su poznate i po drugi društveni prog-

rami, npr. Glas Gradišća, Cvrčak) najozbiljnija zadaća bi bila peljačtva da se potruđi oko jezika, bar ove dane. Koliko vanjski sudionik more iz vidjenoga konstatirati, to ovput nije jako uspelo. Da, i što bi mi stariji, negdašnji kotrigi ovoga Društva? Druga generacija, drugi interesi... Polako ćemo se moći veseliti ako će negdo biti voljan hrvatsku glazbu slušati. – Nije to samo problem Umoka – čujemo Filipovićeve riči – nego sva naša sela hodaju u ti cokola. Ako pak naše društvo nima tu moć da obrne sadašnju jako ločestu jezičnu situaciju, onda bi po mom mišljenju sva društva, sve samouprave i sve škole, svi naši glavni ljudi morali sjesti i izdjelati neki zajednički koncept kako bi se moglo zaustaviti ali najzadrvnuti ov prezjezični proces. Nažalost, i mi smo svisini, naš tabor bi bio puno uspješniji ako bi simo došli studenti iz Hrvatske, Austrije i Slovačke s kimi bi komunikacija morala poteći isključivo na hrvatskom. Priznajemo ali ne, ako ovde jedan Židanac stane polag Petroviščana, oni će se po ugarski pominati, a ne po hrvatski. Nije to krivica samo mladih ljudi, nego i odgovornost odrasćenih! Podne mine, teško se saberu skupa u prevelikoj vrućini prijavljeniki na veslanje na Niuzaljskom jezeru, kim će vjerojatno dobro dojt i kupanje na plaži u subotu. Za naticanje i upoznavanje sela se veli da će autentični govornik kajkavskoga dijalekta Joško Jurinković peljati ekipe kroz selo, a nediljno folklorno otpodne će projt i društva koljnofskih, umočkih, fileških ter bizonjskih tamburašev. Još i ta mali hrabri šereg se splaši koji dospene na obalu jezera slušajući

upute voditelja i nadležnika Nacionalnoga parka Fertő-Hanság pred veslanjem. Jedni nek za duševnim špicarom se ufaju sjesti u kenu. I Petroviščana Dušana Timara ov program najbolje interesira, a kasnije nam daje pravo kako smo imali istinu s tim da je čeka neobično iskustvo i jedinstveni doživljaj s niuzaljskom panoramom spojeno. – Ovde smo svi prijatelji, i dobro se ćutimo. Ja sam ovde prvi put u Umoku i veselim se da smo malo dalje od našega sela. Mi smo Petroviščani najglasniji, bar tako mislim, a morem i to reći da mi još kako-tako po hrvatski se pominamo med sobom, ostali, nažalost, ne. Mene ovo veslanje je jako zanimalo, pak i naticanje za upoznavanje sela, ali uprav tako čekam i nastup Paxa ki jako dobru muziku ima, ali vjerujem da i tamburaši se neće razočarati. Iz ništ dobroga ne kanimo vanostati, zato smo i planirali da nećemo spati, ali tako se ne more. Umorni smo, umorni, ali ovi četiri dani moraju ovako minuti!

-Tiho-

Petroviščani su predvidili četire dane prez spavanja

Hrvatski Ljetni tabor u Mađarskoj

Gelse–Tukulja, 28. lipnja–5. srpnja 2010.

Po običaju naše škole, i ove smo godine uspješno organizirati zajednički Ljetni tabor s našim prijateljima iz Zagreba. Za mjesto tabora s mojim kolegicama zajedno smo izabrali selo Gelse u Zalskoj županiji, blizu Balatona. Još potkraj prošle godine posjetili smo to selo i pogledali smještaj, bazen, teren za nogomet i doznali ostale mogućnosti za provod slobodnog vremena. U taboru nas je bilo ukupno 47 osoba, iz Tukulje 21 učenik i tri profesora, iz Zagreba 21 učenik i dvije profesorice. Moje kolegice s kojima smo organizirali tabor jesu: Marija Prenner-Dobóczy i Ágnes Fellegi Halász, a Zagrepčanke Zinka Brekalo i Petra Španović. Bio sam jedini muškarac među ženama, bilo mi je baš ugodno! U Gelse smo iz Tukulje krenuli ujutro u osam sati, a stigli u 14 sati. Ondje smo se sreli sa Zagrepčanima. Vrlo smo se radovali ponovnom susretu, a djeca su bila također vesela, vidjeli su se nakon godinu dana. Svatko je dobio svoj smještaj, a ručak u mjesnom restoranu Hét Ördög.

Program tabora:

28. lipnja – susret s domaćinima, upoznavanje s mjestom, a poslije druženje do večernjih sati,

29. lipnja – plivanje, kupanje u mjesnom bazenu, popodne likovne radionice: modeliranje gline, bojanje tkanina batik tehnikom, sportske igre, natjecanje u crtanju,

30. lipnja – cjelodnevni izlet u Keszthely, nakon posjeta grada i Festeticseve palače kupanje u Balatonu, plaža u Gyenesdiásu,

1. srpnja – izlet do podne kod Malog Balatona, u Nacionalnom parku,

2. srpnja – nakon doručka polazak, u večernjim satima dolazak u Tukulju, smještaj kod tamošnjih obitelji,

3. srpnja – izlet u Budimpeštu, Park pistolovina u Csillebércu,

4. srpnja – plivanje do podne u bazenu grada Tukulje, ručak kod domaćina, popodne slobodno, druženje u naselju, svečana završna večera,

5. srpnja – nakon doručka oproštaj od domaćina i polazak u Zagreb.

Najljepši dio programa bio je posjet Festeticsevoj palači u Keszthelyu. Plemička obitelj Festetics podrijetlom je iz Hrvatske, tako smo mogli našim gostima opet pokazivati zajedničke vrijednosti Mađarske i Hrvatske. Program je bio jako bogat, a kao novost i atrakcija bio je autobus iz SAD-a, iz Chicaga kojim smo putovali u okolici Gelsea. Djeca su imala vremena i za kupanje, sportske aktivnosti, vidjela su i dio kulturne baštine, a u likovnim radionicama mogla i izražavati sebe preko svojih djela.

U Nacionalnom parku, koji smo obilazili autobusom, vidjeli smo prelijepu i zanimljivu životinje, biljke i divnu prirodu koja je očuvana tako kakva je i prije mnogo godina bila. Umalo svaki dan mogli smo plivati u mjesnom novom i prelijepom bazenu. Jednog dana nakon večere otvorili su bazen samo za našu skupinu, organizirali smo natjecanje u plivanju, bilo je uzbudljivo. Nakon ovih dana u Gelseu krenuli smo nazad u Tukulju. Naši su gosti prenoćili kod tukuljskih obitelji, a kolegice su spavale u Tuti Motelu, blizu zračne luke. U nedjelju, 4. srpnja, stigao je i ravnatelj zagrebačke škole Ante Pavičić. Organizatori tabora i naše kolegice iz Zagreba bili su gosti našega ravnatelja Miklósa Giczia koji je sa suprugom kuhao fina jela za ručak i častio naše goste u svom domu. Još istoga dana navečer bila je održana i svečana večera u restoranu Tuti, gdje su sudionici tabora proveli zadnje trenutke zajedno u ugodnim okolnostima. Sljedećeg dana naši su gosti već bili spremni za put u Zagreb. Pred školu je došao autobus po Zagrepčane, oparšali smo se od njih, pomalo tužno, ali već jedva čekajući ponovni susret s našim dobrim prijateljima. Domaćini, tj. tukuljske obitelji, bili su također tužni jer su već navikli na hrvatsku riječ kod kuće. Roditelji naših učenika imali su također dobre doživljaje, pokušali su i oni osvježiti svoje znanje, potražiti neke riječi na hrvatskome što su još u osnovnoj školi učili. Što se tiče naših učenika, bili smo jako iznenađeni – govorili su hrvatski, a ne engleski ili mađarski.

Međusobno su razgovarali mađarski, ali s Hrvatima pokušali su govoriti hrvatski. To je velik rezultat jer se već uobičajio engleski: ako ne razumiješ drugi jezik, pokušaj govoriti na engleskom! Sada u našem slučaju to se nije dogodilo i tako, nadamo se, ostat će i u sljedećim godinama. Hvala svima koji su nam pomogli i omogućili na bilo koji način da se tabor ostvari!

Naši su sponzori bili: Osnovna škola «Sándor Weöres» Tukulja, ravnatelj škole Miklós Giczi; Hrvatska manjinska samouprava grada Tukulje, predsjednica Zorica Babić-Agatić; Glavnogradska hrvatska manjinska samouprava, predsjednica Anica Petreš-Németh; Hrvatska manjinska samouprava XVIII. okruga, predsjednik Ivica Mareljin; Hrvatska državna samouprava, predsjednik Mišo Hepp; Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti, veleposlanik Ivan Bandić, atašeica za kulturu Neda Milišić; MOL, glavni direktor György Mosonyi; Hrvatska manjinska samouprava Ferencvárosa, predsjednica Marija Šajnović; Fitting Ker., Tukulja; Pekarnica Balkan, Tukulja; roditelji naših učenika, tukuljske obitelji. U današnjem svijetu, gdje imamo od gospodarske krize do manjih plaća i mnogo teškoća, zahvaljujemo još jedanput našim sponzorima i nadamo se ono što smo učinili i organizirali bilo je korisno i ugodno za svakoga.

Edmond Bende

KERESTUR – Osnovna škola Nikole Zrinskog organizira cjelodnevni nogometni kup, odnosno 24-satni nogomet, 28. kolovoza (subota) u 9 sati u novoj sportskoj dvorani narečene škole. Utakmice traju po 20 minuta. Može se prijaviti u različitim kategorijama (muškarci i žene): momčadi od 3 do 11, od 12 do 15, od 16 do 25, od 26 do 99 godina. Svaka momčad može imati najviše deset igrača, a igrati može 5 + 1 nogometaš. Prva tri mjesta but će nagrađena po kategorijama, najbolji vratar, najbolji igrač i prvak golova. Naknada za sudjelovanje je 2000 Ft. Javiti se može na telefonu: 06-93-369-002 ili na e-mailu: borsfai.gy@gmail.com. Prijaviti se može do 19. kolovoza.

SERDAHEL – Učenici sedmog razreda Osnovne škole «Katarina Zrinski» od 9. do 15. kolovoza borave na ljetovanju u Zadru, koje se ostvaruje u okviru dobre suradnje serdahelske osnovne škole i Sveučilišta u Zadru, naime njihovi studenti najesen će tjedan dana gostovati i hospitirati u serdahelskoj ustanovi.

Šokački piknik

U organizaciji Vjerske te kulturne udruge šokačkih Hrvata i Hrvatske samouprave sela Vršende te Udruge baranjskih Hrvata, u Vršendi je 17. srpnja održan I. Šokački piknik, i to u tamošnjem Orašju. Nakon obilaska vršendskih podruma, te svirke uz kapljicu dobrih vina, slijedio je bogat folklorni program u kojem su nastupili: Izvorna folklorna skupina Šokačke čitaonice, Pjevački zbor Orašje, Pjevačica Vivien Graf, orkestri «Šokadija» i «Orašje», te Vršendanka koja živi u Nizozemskoj, ali često navraća u rodno selo, Anka Bunjevac. Slijedilo je druženje i večera uza svirku «Šokadije».

Ni sami organizatori nisu misli kako će se Vršendani još jednom pokazati da ih ima dobro. Naime svi oni koji su i malo dalje od rodnoga sela, toga su dana došli i otvorili svoje podruma u vršendskom Orašju. Širom otvorili vrata, i primili prijatelje. Najviše se ljudi okupilo, da tako kažemo, oko zajedničkoga podruma pred koji i u koji su svi vršendski gosti toga dana bili pozvani, oko podruma obitelji Hosu i neumorne Katicice Hosu koja uvijek svakoga radosno čeka. Ima nas malo, u zboru nas ima, ima i malo starih,

mladi su otišli, ali se mi još uvijek držimo, veli Katica.

Žarko sunce i temperatura blizu 40 stupnjeva nije nimalo usporila okupljene. Izvođači iz Mohača, u narodnoj nošnji radosno su se znojili, pokazujući svoje znanje i vještinu, pod vodstvom Stipe Bubrega i Orkestra «Šokadija». Neumorni predsjednik mohačke Šokačke čitaonice Đuro Jakšić pomagao je kuhari organizatorima grah u čupovima, uz njega je bila i njegova supruga, dok mu je sin svirao sa «Šokadija»... Orkestar Orašje pratio

je svoje pjevačice i pjevače, članove Mješovitoga pjevačkog zbora iz Vršende.

Okupljene žene rado sudjeluju svim priredbama, bez njih ne prođe ništa ni u Vršendi, a ni šire u mohačkom okrugu, uvijek su spremne za pjesmu, šalu i, naravno, hrvatsku riječ...

Okupljene je uime organizatora pozdravila Marijana Balatinac, posebno pozdravljajući generalnu konzulicu Ljiljanu Pancirov koja se i obratila mnoštvu svijeta. Priredba je ostvarena potporom: Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj, Hrvatske samouprave Baranjske županije, Udruge baranjskih Hrvata te Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu. *bpb*

Festival češnjaka

Pošto je lani priređen prvi put, ali sa željom da postane tradicijom, u subotu, 7. kolovoza, u Bačinu je priređen II. festival češnjaka. Na gastronomsku, kulturnu i zabavnu manifestaciju ove godine odazvalo se više tisuća sudionika, odnosno posjetitelja, a sve je prošlo u znaku češnjaka koji je u životu baćinskih ljudi oduvijek imao značajno mjesto, napose u pripremanju raznih specijaliteta i peciva. U okviru gastronomskog natjecanja kuhali su se razni specijaliteta u kotliću, ali se pripravljala i pečenka. Priređeno je i natjecanje u pripremanju domaćih kolača i peciva, a nije izostalo ni izrađivanje raznih kompozicija ispletenih od češnjaka. U kulturnome dijelu programa nastupila su i do-

maća društva rackih Hrvata: KUD «Vodenica» i Pjevački zbor «Ružmarin».

Kako nas je obavijestila Judita Marko, družina Hrvatske kulturne udruge «Vodenica» osvojila je «Zlatni kotlić», prije svega zahvaljujući svome kuharu Jozelji Žebiću, članu mjesne Hrvatske manjinske samouprave, na kojega su vrlo ponosni.

Nažalost, zbog obilne kiše, ovogodišnji urod nije bio pogodan za pokušaj da se postavi Guinnessov rekord u pripravljanju najdulje pletenice napravljene od češnjaka, ali se organizatori nadaju da će dogodine i u tome uspjeti.

S. B.

Foto: Judita Marko

Pred Putujućom Celjanskom Marijom u Klimpuhu

Od Hrvatskoga Židana 37 km piše, 30 km na autobusu

Gdo se je jednoč zarazio čarom pišačenja, hodočačenja u gradišćanskoj grupi, ta teško more otpovidati ponovni poziv Štefana Dumovića, odanoga organizatora gradišćanskih shodišćev k Putujućoj Celjanskoj Mariji, ki je 24. julija, u subotu, i ljetos nariktao veliko gradišćansko shodišće, ovput u Klimpuh. Iz Petrovoga Sela četirme se ganemo u zori, uru prlje na autu u Hrvatski Židan, kade je u pol šestoj sastanak s ostalimi vjerniki u kondiciji. Skoro na minutu točno zajdemo pred židanski farski dom s Nardanci. S tetom Estikom i Šandorom Horvatom, rutiniranimi celjanskimi hodočasniki, smo jur šestimi i polako se skupljaju i domaćini, dokle nas farnik Dumović pozove na jutarnju putnu kupicu žganoga.

Gradišćanski hodočasniki u cilju

Skupna molitva pred kipom Putujuće Marije Celjanske

Jedinaestimi se ganemo na put za molitvom i blagoslovom, a Lajoš Brigović, mjesni kronikaš, pravoda neće sa svojim snimalom zamuditi ni zvanični trenutak odlaska. Oduševljena kompanija vridi nekoliko slik. Pod vrtli pelja put do Prisike, a iz te perspektive, vjerujem, nije svaki vidio židansku crkvu, okruženu s lozami i ovde na našoj blizini s kukoricom. Divota! Med brižici spi još Prisika, ali na točki za sljedeće spravišće nas čekaju šestimi. Teta Cilka ne pitaju, veljek natoču tekućinu za daljnje ojačanje zaželivši srićan put i dobro vrime za naš put. Mladi hižni par s dvimi malimi dičaki na bicikljinu (oni su mogli doći u ovom sastavu ljetu na ljetu i u Celje) postanu naši peljači, a u Višiji (Répcevis) još se priključuju mladi Prisićan i njegov sin, takaj na biciklu. Prik pšenice, polja i grabe zajdemo u Austriju. U Lučmanu jalno hitamo pogled prema smjeru kupališća iako nas ne gnjavi prevelika vrućina kot minule dane. Polag parka skulptorov na spomin revolucije 1956. i otvaranja granic pred dvajsetimi ljeti, usporavamo naše korake. Sva srića da je s nami Petrovišćanka Barbara Geošić, ka dobro razumi na jeziku kitic, ovako se sveže lipi buket na naš križ koji nakinčeno nosimo jur u Undu, u europsko selo, kako se to nazvišćuju s posebnom tablicom na pragu sela.

U Koli krčmi je još rano, gostov ni jako, ali nam je vrime da pojedemo prvi falačac putničkoga kruha. Očenas i Zdravumariju izmolimo u prekrasno obnovljenoj crkvi Sv. Martina. Ovde svi djelaju, zato i nigdor ne

more doiti piše s nami. Idemo dalje, čislo se moli, vrime pak brže leti. Pred nami nije preprekov, tako nas dobro nosu noge da skoro uru prlje zajdemo u Keveždu (na bivše mjesto pokojnoga vedešinskoga farnika Pavla Horvata). Kratka serenada iz šale pred hižom Undanca ki se je simo oženio, ali nam se valja paščiti na autobusnu štaciju ne da slučajno zakasnimo bus kojim moramo zajti do Šoprona. Dogovorimo se, još lazno imamo, bližnji restoran nudja nam i jilo, i pilo, i udobno mjesto za počivanje. Od Šoprona prvo selo u Austriji je naš putni cilj Klimpuh/Klingenbach/Kelénpatak, kade je ljeta dugo službovao gospodin Štefan Geošić, podrijetlom iz Petrovoga Sela. Na šopronskom brigu prik luga, polag privatnih područjev, malo se doli spustimo, malo gori se penjemo. Nije da smo se utrudjali, ali nam molitva i marijanske jačke pretoču neku nevidljivu moć u tijelo, napunjuju nas s pozitivnom energijom. Čas Zsolti povida kako je bilo u Americi, Tuneziji i kako se u jesen pripravlja u Egipt. Vličemo ga kako dobro ide penzionerom u Ugarskoj. Malo šale nigdar nije za odbiti. Božja milost cijeli dan nas sprohadja iako se zaškuruje, osebujno i vik za nami, prez godine, čisto suho se približavamo nekadašnjemu graničnomu prijelazu. Jutka i Mirko nas čekaju pri klimpuškoj tabli s pečenom, mesom, pilom. Odvud se nigdor ne gane dalje žedan i gladan. Janoš Karall, zastupnik farske općine u Klimpuhu, nas primi na ulazu sela i pelja, pokidob je zavolj kiritofa zatvorena glavna

cesta. Pred crikvom nas čekaju Prisićani, Plajgorci, Undanci, Židanci, Koljnofci ki su na mašu dospili s auti, autobusom. Skupa, kih sto vjernikov iz Ugarske i Austrije, spustimo se na koljena i milo zdižemo glas pred štuatom Putujuće Celjanske Marije u klimpuškoj crkvi. Čut je ista kot u Celju, naježi se koža od ganutljivosti, suze preteku kroz obraz. Došli smo ti vjerni i podani, Marija, na poziv tvoj da te častimo, dičimo i slavimo, ali da prosimo i tvoje oprošćenje, tvoju pomoć i batrenje. Dumovićeva prodika je posvećena hodočaščem i hodočasnikom ki se žrtvuju svako ljetu, svaki augustuš i zamu na se tarhet, boli i sve napore ofruju da čez četire dane zajdu u štajersko marijansko svetišće.

Ov put od 37 km je nam svim, uglavnom celjanskim hodočasnikom, bio jedan manji trening pred dužim vjerskim putovanjem. Za prošćijom okolo crikve se skonča shodišće Gradišćanskih Hrvatov, a kako smo doznali, kip Putujuće Celjanske Marije krajem augustuša će biti nošen dan i noć, prez prestanka i odmora u Celje na hrptu klimpuških najavljenikov ki će se u ovoj zadaći minjati. Domaćini su nas u farskom domu tako obilno i ljubezno pogostili da poznaniki, prijatelji, štovec i rodbina, ov i onkraj hatara, preteško se je razlučila te subote. Mi, Petrovišćani, veselo smo domom nosili vist da 9. augustuša, u pondiljak, Klimpušci sa Svetom Marijom, Majkom Božjom srdačno čekaju i petrovisku grupu.

-Timea Horvat-

Pozivnica

Hrvatska manjinska samouprava grada Kalače srdačno Vas poziva na proslavu **Dana Ivana Antunovića**, koja će se održati u Kalači **22. kolovoza 2010. g.**

Program:

15:00 Posjet Nadbiskupskoj riznici (Hunyadijeva ulica 2)

16:30 Kulturni program: hrvatske narodne pjesme i plesovi u dvorištu Kulturnog centra (Ulica Sv. Stjepana kralja 2-4)

KUU Nikola Šubić Zrinski iz Petrijevac (Hrvatska)

Bunjevački kulturni krug iz Čavolja

Pjevački zbor „Biser“ iz Dušnoka

17:30 Krunica na hrvatskom jeziku u katedrali

18:00 Misa na hrvatskom jeziku u katedrali

19:00 Prisjećanje i polaganje vijenaca kod spomen-ploče biskupa Ivana Antunovića

19:30 Prijam gostiju, te druženje uz zvuke tamburice u dvorištu kulturnog centra.

Glazba: Orkestar Vizin iz Pečuha.

PEČUH – U rimokatoličkoj crkvi Kertvaroške župe u Pečuhu, čiji je župnik velečasni Franjo Pavleković, Hrvat iz Novoga Sela, od svibnja održavaju se redovite jedanput mjesečno mise na hrvatskom jeziku. Naime pošto je preminuo Augustin Batori, župnik augustinske crkve gdje su se dvadesetak godina služile mjesečno jednom mise na hrvatskom jeziku, dom je vjernicima Hrvatima Pečuha pružila Kertvaroška župa. Sljedeća u redu mjesečna hrvatska misa u Kertvaroškoj crkvi bit će 15. kolovoza, na blagdan Velike Gospe, s početkom u 16 sati, a služit će je velečasni Franjo Pavleković, a misu će pjevati članovi KUD-a „Ladislav Matušek“ iz Kujinja koji će nakon mise imati i kratak folklorni nastup u dvorištu spomenute crkve.

KAĆMAR – U subotu, 21. kolovoza, u Kaćmaru će u obnovljenoj zgradi biti predana nova seoska knjižnica. Tom će prigodom biti predstavljena i knjiga o kaćmarskoj Vodici, čiji je autor László Nebojszki – obavijestila nas je Teza Vujkov Balažić iz Kaćmara.

Židovski velikan u Zalanovu dvorištu

U dijelu dvorišta povijesne zgrade Zalan u Donjoj Dubravi odnedavno se nalazi u drvo urezano znamenje u čast Zoltánu Somlyóu, poznatomu mađarskom novinaru, pjesniku i prevoditelju. Spomen-ploča otkrivena je na poticaj Udruge Židova u Mađarskoj i nekih srodnih organizacija. Kao uvod otkrivanju znamenja u Domu kulture „Zalan“, prethodila je znanstvena tribina na kojoj su o liku i djelu toga židovskog velikana govorili dr. Gyula Bedecs iz Mađarske i prof. dr. Dragutin Feletar iz Koprivnice.

S otkrivanja spomen-ploče

Zoltán Somlyó rođen je u Donjoj Dubravi 22. lipnja 1882. godine kao Zoltán Schwarz. Njegovi roditelji Simon i Frederika, podrijetlom Židovi, bili su poduzetnici i ovamo su se doselili iz Kaniže 1860-ih godina. Zoltán je pučku školu završio u D. Dubravi, a gimnaziju u Kaniži. Potom odlazi u Rijeku gdje radi kao novinar. Oko 1913. stalno se nastanjuje u Budimpešti gdje surađuje s više listova. Godine 1918. bio je sudionikom mađarske revolucije Béle Kuna. Rano je počeo pisati pjesme i pripovijetke, a afirmirao se i kao vrstan prevoditelj. Nekoliko je pjesama posvetio svomu rodnom mjestu Donjoj

Dubravi. Najpoznatija su mu djela zbirke pjesama Točno u podne, Prokleti pjesnik, Kontrolirana crnoća, Fatalni stihovi, Čovjekove pjesme i Princeza, a dvije zbirke objavljene su nakon njegove smrti: Izabrane pjesme i Pisane tajne. Njegovim stopama krenuo je i sin György Somlyó, poznati kao vrstan mađarski pjesnik i prevoditelj.

Ploču su otkrili dr. Gyula Bedecs i István Németh te načelnik Općine Donja Dubrava Marijan Varga, koji je mađarskom izaslanstvu poklonio zastavu čime je ploča bila pokrivena.

Mladen Grubić

Zlatna Blanka Vlašić

Blanka Vlašić osvojila je zlatnu medalju u skoku uvis na Europskom atletskom prvenstvu u Barceloni, preskočivši 203 centimetra. Pošto je osvojila olimpijsko srebro, dva zlata na svjetskom prvenstvu i dva zlata na dvoranskom prvenstvu svijeta, Blanka je napokon dohvatila i medalju na europskoj smotri. Za Blanku je to prva medalja na europskim prvenstvima, bilo u dvorani bilo na otvorenome. Dosada je dva puta bila peta: na dvoranskom EP-u 2007. u Birminghamu, EP-u u Münchenu 2002, a prije četiri godine u Goetheborgu bila je četvrta.

